

Sygn. akt III Pa 4/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2014r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska (spr.)</i>
Sędziowie:	<i>SSO Jolanta Krzyżewska</i> <i>SSO Piotr Witkowski</i>
Protokolant:	<i>sekr.sądowy Beata Dzienis</i>

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014r. w Suwałkach na rozprawie

sprawy z powództwa **J. K.**

przeciwko **S. P.**

o zapłatę wynagrodzenia za pracę, ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy

na skutek apelacja powoda J. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 października 2013r. sygn. akt IV P 261/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Powód J. K. w pozwie wniesionym przeciwko S. P. domagał się zapłaty kwoty 5.799,90zł, na którą składało się: wynagrodzenie za miesiące lipiec i sierpień 2012r. w wysokości 1.540zł; zwrot kosztów podróży ze S. do S. w dniu 27.10.2012r. w wysokości 174,90zł; ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w kwocie 2.785 zł; zaległe wynagrodzenie za okres pracy w D.w wysokości 1.300zł oraz odszkodowanie przysługujące na podstawie art. 55 §1¹ KP. Argumentował, że pozwany pracodawca nie wypłacił należnego mu wynagrodzenia tłumacząc się chwilowymi trudnościami finansowymi i zapewniał, że wynagrodzenie zostanie wypłacone, jednakże w wyznaczonych terminach zapłaty nie realizował płatności.

Pozwany S. P. wniósł o oddalenie powództwa, twierdząc iż powód otrzymał wynagrodzenie za pracę w całości. Podniósł, iż powód w okresie od 20.08.2012r. pracował w D. za co otrzymał wynagrodzenie w kwocie wyższej niż ustalona między stronami. Powód otrzymał od pozwanego również żywnienie i mieszkanie.

Wyrokiem z dnia 14.10.2013r. Sąd Rejonowy w Suwałkach zasądził od pozwanego S. P. na rzecz powoda J. K. kwotę 2.785,00zł netto wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6.12.2012r. do dnia zapłaty tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Zniósł między stronami koszty procesu.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynikało, iż powód pozostawał zatrudniony przez pozwanego od dnia 20.04.2011r. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony do dnia 20.04.2014r. Powód był zatrudniony na stanowisku pracownika fizycznego, z wynagrodzeniem w wysokości 1.386zł brutto miesięcznie. Za pracę w miesiącu lipcu 2012r. powód otrzymał od pracodawcy wynagrodzenie w wysokości 1.111,86zł, natomiast za pracę w sierpniu i wrześniu otrzymał łączną kwotę 6.800zł, albowiem od dnia 20.08.2012r. świadczył na rzecz pracodawcy pracę na terenie D.

Od 01.10.2012r. do 01.10.2013r. powód przebywał na urlopie bezpłatnym udzielonym przez pozwanego na pisemny wniosek pracownika. Przez cały okres zatrudnienia powód nie korzystał z przysługującego mu urlopu wypoczynkowego.

Oświadczeniem z dnia 05.12.2012r. powód rozwiązał umowę o pracę bez zachowania okres wypowiedzenia, z uwagi na nieprzestrzeganie przez pozwanego terminu płatności wynagrodzenia za pracę.

Na podstawie list płac i zeznań powoda Sąd Rejonowy ustalił, iż wynagrodzenie za pracę za okres od lipca do października 2012r. zostało powodowi wypłacone. Ponadto za pracę w D. otrzymał kwotę 6.800 zł i pokwitował jej odbiór na rozliczeniu. Mając na uwadze te okoliczności Sąd doszedł do przekonania, iż nie ma podstaw do zasądzenia od pozwanego dodatkowego wynagrodzenia za pracę, którego domagał się powód. Podkreślił, iż powód w żaden sposób nie wykazał w niniejszym procesie, że za pracę w miesiącu lipcu 2012r. miał otrzymać wyższe wynagrodzenie aniżeli wskazane na liście płac i które faktycznie otrzymał, jak również faktu, iż wynagrodzenie za pracę zagranicą miało być wyższe od wypłaconego.

Zdaniem Sądu I instancji nie było również podstaw do zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 174,90zł tytułem zwrotu kosztów podróży na trasie S. – S. w dniu 27.10.2012r. W tym zakresie wskazał na wniosek sporządzony przez powoda i przez niego podpisany, o udzielenie urlopu bezpłatnego. Pracodawca wyraził zgodę na urlop bezpłatny i powód korzystał z niego od 01.10.2012r. do dnia 01.10.2013r. Z tego też powodu Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do uznania, iż w dniu 27.10.2012r. powód pozostawał w podróży służbowej, koszty której winien ponieść pracodawca.

Oceniając przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę przez powoda Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, iż nie uzasadniała ona rozwiązania umowy o pracę w trybie 55 §1¹ KP. Podniósł, iż jeszcze przed rozwiązaniem umowy o pracę pozwany wypłacił powodowi całość przysługującego mu wynagrodzenia za pracę. Wynagrodzenie za miesiąc lipiec i częściowo za miesiąc sierpień zostało wypłacone terminowo, a pozostałe wynagrodzenie za pracę zagranicą zostało ostatecznie uregulowane przez pozwanego w dniu 24.10.2012r. Zatem w dacie składania oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę – 5.12.2012r. pozwany nie zalegał z wypłatą powodowi wynagrodzenia za pracę. Opóźnienie w płatności części wynagrodzenia za sierpień i wrzesień 2012r. mogłoby stanowić przyczynę rozwiązania umowy o pracę w trybie 55 §1¹ KP o ile oświadczenie w tym przedmiocie złożone zostałoby w terminie miesiąca od zaistnienia okoliczności uzasadniających rozwiązanie umowy o pracę. W sprawie niniejszej termin wypłaty wynagrodzenia był ustalony na koniec miesiąca i powód mógł rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracodawcy najpóźniej z upływem miesiąca licząc od końca września 2012r. Tymczasem powód oświadczenie takie złożył pozwanemu w pierwszych dniach grudnia 2012r. co ewidentnie stanowiło przekroczenie terminu określonego w art. 55 §2 w zw. z art.52 §2 KP.

Natomiast za bezsporne Sąd Rejonowy uznał, iż w trakcie zatrudnienia u pozwanego powód nie korzystał z przysługującego mu urlopu wypoczynkowego i dlatego w związku z rozwiązaniem umowy o pracę przysługiwał mu ekwiwalent pieniężny.

Apelację od powyższego wyroku złożyła pełnomocnik powoda, zaskarżając go w części oddalającej powództwo w zakresie żądania ponad kwotę 2.785,00zł tj. co do kwoty 3.014,90zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 06.12.2012r. do dnia zapłaty (pkt II i co do punktu III wyroku), zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy tj., art. 233 kpc przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy oraz dokonanie jego oceny w sposób dowolny, a nie swobodny poprzez:

a) przyjęcie, iż lista płac, potwierdzenia wypłaty wynagrodzenia oraz zeznania powoda wskazują, iż wynagrodzenie za pracę za okres od lipca do października 2012r. zostało powodowi wypłacone, podczas gdy z zeznań powoda wynika, iż za pracę w lipcu 2012r. (O.) nie zostało mu wypłacone dodatkowe wynagrodzenie w kwocie 1.540zł oraz za pracę w D.w miesiącach sierpień - październik 2013r. w kwocie 1.300zł,

b) pominięcie zeznań świadków: A. W., P. K. (1) oraz P. K. (2), z których wynikało, iż pozwany notorycznie nie wypłacał zatrudnianym przez siebie osobom wynagrodzenia, oszukiwał pracowników co do wysokości należnych im kwot i miał problemy finansowe,

c) przyjęcie, iż w okresie od 01.10.2012r. do 01.10.2013r. powód przebywał na urlopie bezpłatnym, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zwłaszcza rozliczenia z dnia 24.10.2012r. oraz z zastrzeżeń do protokołu rozprawy z dnia 04.09.2013r. złożonych przez powoda na rozprawie w dniu 14.10.2013r. jednoznacznie wynika, iż w październiku 2012r. powód wykonywał pracę na rzecz pozwanego, a rzekomy wniosek powoda o urlop bezpłatny był czystą fikcją i został złożony pod naciskiem pozwanego, który chciał w ten sposób uniknąć ponoszenia kosztów związanych z zatrudnianiem powoda tj. płacenia wynagrodzenia, składek na ubezpieczenie itp. związanych z normalnym zatrudnianiem pracowników,

d) przyjęcie, iż w okresie od 01.10.2012r. do 01.10.2013r. powód przebywał na urlopie bezpłatnym i w związku z tym nie należy mu się zwrot kosztów podróży służbowej ze S. do S. w dniu 27.10.2012r. w kwocie 174,90 zł, podczas gdy pozwany na rozprawie w dniu 04.03.2013r. wyraźnie przyznał, iż „powód nie otrzymał zwrotu kosztów podróży służbowej w dniu 27.10.2012r.”; a zatem pozwany przyznał, iż powód był w podróży służbowej i że nie zwrócił powodowi kosztów tej podróży,

e) przyjęcie, iż termin zapłaty dodatkowego wynagrodzenia za pracę w lipcu 2012r. i w D. za okres od sierpnia 2012r. do października 2012r. był ustalony na koniec danego miesiąca, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika ten termin, a w konsekwencji błędne przyjęcie, iż oświadczenie powoda o wypowiedzeniu umowy o pracę bez zachowania okresu wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracodawcy (tj. niewypłacenia wynagrodzenia) zostało złożone po upływie miesięcznego terminu od dnia powzięcia przez powoda wiadomości o ostatnim naruszeniu, a co za tym idzie błędne uznanie, że powodowi nie przysługuje odszkodowanie określone wart. 55§ 1¹ k.p.

2. naruszenie art. 160 §1 kpc poprzez wydanie postanowienia z dnia 14.10.2013r. w przedmiocie oddalenia wniosku powoda o sprostowanie protokołu rozprawy z dnia 04.09.2013r., podczas gdy wniosek powoda był w pełni uzasadniony, a protokół z rozprawy z dnia 04.09.2013r. nie odzwierciedla w sposób rzeczywisty zeznań powoda,

3. naruszenie art. 117² kpc poprzez wydanie postanowienia z dnia 14.10.2013r. w przedmiocie odrzucenia ponownego wniosku powoda o przyznanie mu pełnomocnika z urzędu, jako opartego na tych samych okolicznościach, podczas gdy okoliczności te nie były te same,

4. naruszenie art. 100 kpc polegające na nieuwzględnieniu przy wzajemnym zniesieniu kosztów procesu kosztów dojazdu powoda na rozprawę w dniu 04.09.2013r. w kwocie 111 euro.

Wskazując na powyższe domagał się:

1. zmiany wyroku w zaskarżonej części poprzez uwzględnienie powództwa w tej części, tj. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 3.014,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 06.12.2012r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu za I i II instancję według norm przepisanych,
2. uchylenia wyroku w zaskarżonej części i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania przed Sądem II instancji.
3. z ostrożności procesowej na wypadek przegrania sprawy wnosił o nieobciążanie powoda kosztami procesu.

Apelujący domagał się również:

- uchylenia postanowienia Sądu I instancji z dnia 04.09.2013r. w przedmiocie odrzucenia wniosku powoda o ustanowienie pełnomocnika z urzędu i wydanie postanowienia w przedmiocie przyznania powodowi pełnomocnika z urzędu,
- uchylenie postanowienia Sądu I instancji z dnia 14.10.2013r. w przedmiocie oddalenia wniosku powoda o sprostowanie protokołu rozprawy z dnia 04.09.2013r. i wydanie postanowienia w przedmiocie sprostowania protokołu rozprawy z dnia 04.09.2013r. zgodnie z wnioskiem powoda,
- ponowne dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron z ograniczeniem do przesłuchania powoda - na okoliczność ustalenia, czy pozwany zalega z zapłatą powodowi wynagrodzenia za pracę w lipcu 2012r. (O.) i zagranicą, tj. w D.za okres sierpień - październik 2012r., wysokości tego wynagrodzenia i terminu jego zapłaty, okoliczności związanych z rzekomym urlopem bezpłatnym powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest bezzasadna.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i na ich podstawie wywiódł trafne wnioski. Sąd Okręgowy aprobuje stanowisko Sądu I instancji wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i ustalenia poczynione przez Sąd Rejonowy przyjmuje za własne. Argumentacja prawa przyjęta przez Sąd Rejonowy była właściwa.

W pierwszej kolejności rozważeniu podlegały zarzuty błędnych ustaleń faktycznych, albowiem jedynie w poprawnie ustalonym stanie faktycznym możliwa jest ocena prawidłowości zastosowanych przepisów prawa materialnego. Zgodnie z treścią art. 233 §1 kpc sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a ponadto powinna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Skuteczne podniesienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc wymaga wskazania, jakie kryteria oceny zostały naruszone przez sąd przy analizie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im taką moc przyznając - to jest - czy i w jakim zakresie analiza ta jest niezgodna z zasadami prawidłowego rozumowania, wiedzą lub doświadczeniem życiowym, względnie - czy jest ona niepełna. Tylko takie skonstruowanie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc pozwala na skuteczne podważenie przeprowadzonej przez Sąd oceny dowodów, a także będących jej konsekwencją ustaleń stanu faktycznego i subsumowanie ich pod określony przepis prawa. Zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego może tylko wówczas wzruszyć zaskarżony wyrok, gdy istnieje dysharmonia między materiałem zgromadzonym w sprawie a konkluzją, do jakiej doszedł Sąd na jego podstawie. To natomiast, że określone dowody ocenione zostały niezgodnie z intencją strony skarżącej nie oznacza jeszcze, iż Sąd dopuścił się naruszenia art. 233 § 1 kpc.

Przekładając powyższe rozważania na grunt analizowanej sprawy wskazać należy, iż zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów ani nie dopuścił się dowolności w jego ocenie. Po pierwsze podkreślenia wymaga, iż Sąd proceduje w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. W sytuacji, gdy powód podnosi, iż oprócz postanowień umowy o pracę sporządzonej w formie pisemnej strony umówiły się na inne, dodatkowe wynagrodzenie, to prawdziwość takiego twierdzenia Sąd może zweryfikować w oparciu dowód potwierdzający takie ustalenia. Powód nie wykazał, aby do takich ustaleń doszło. W sprawie wystąpiły trudności ze zgromadzeniem materiału dowodowego, w szczególności z pozyskaniem dokumentów czy wyjaśnień od pozwanego. Strona pozwana zupełnie zignorowała niniejsze postępowanie, co miało wpływ na jakość materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Nie powoduje to jednak automatycznego uwzględnienia twierdzeń powoda i wszystkich żądań pozwu. Powód nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność zawarcia z pozwanym dodatkowej umowy, nie wykazał, aby w związku z ustnym porozumieniem z pracodawcą doszło do podwyższenia jego wynagrodzenia za pracę. Obarczanie Sądu brakami w materiale dowodowym jest bezpodstawne. W oparciu o dokumenty i dowody jakie udało się przeprowadzić, Sąd ustalił tyle ile było możliwe. Ustalenia Sądu Rejonowego nie pozostają w sprzeczności z zasadami postępowania, ani nie naruszają przepisów prawa materialnego. Sąd Okręgowy nie dopatrywał się w tym zakresie jakiegokolwiek naruszenia przepisów prawa. W odpowiedzi na zarzuty apelacji można zadać pytanie, w jaki sposób został wykazany przez powoda np. zakres robót czy wysokość dodatkowego wynagrodzenia. W tym zakresie powód nie wskazał żadnych dowodów.

Nie jest prawdą, iż Sąd Rejonowy pominął treść zeznań świadków. Należy mieć na uwadze, jakie okoliczności zostały przez nich wskazane. Świadkowie ci przyznali, że u pozwanego dochodziło do opóźnień w wypłacie wynagrodzeń, pozwany nie wypłacał pełnej kwoty wynagrodzenia. Zeznali również, iż pozwany miał problemy finansowe, co mogło powodować utratę płynności finansowej. Okoliczności te same w sobie nie mają jednak znaczenia przy rozstrzygnięciu np. czy powodowi wypłacono dodatkowe wynagrodzenia na jakie rzekomo umówił się z pozwanym. Podkreślenia wymaga, iż powód nie wykazał, aby do zawarcia takiej dodatkowej ustnej umowy w ogóle doszło. Ponadto problemy finansowe pracodawcy nie muszą w równym stopniu dotyczyć wszystkich pracowników i kwestie rozliczeń należy oceniać indywidualnie. Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, iż z tytułu umowy o pracę (pisemnej) pozwany nie zalegał w stosunku do powoda z zapłatą wynagrodzenia. Zeznający w sprawie świadkowie nie posiadali wiedzy na okoliczności, które powód podnosił w sprawie niniejszej.

Okoliczności związane z udzieleniem powodowi urlopu bezpłatnego wydają się najlepiej wykazane w sprawie, gdyż uzyskano oryginał wniosku urlopowego powoda. Nie ma wątpliwości, iż w okresie od 01.10.2012r. do 01.10.2013r. powód przybywał na urlopie bezpłatnym i podważanie tego faktu było bezpodstawne. Nie ma natomiast podstaw do przyjęcia za apelującym, iż w dniu 27.10.2012r. był on w podróży służbowej. Sąd Okręgowy podtrzymuje argumentację Sądu I instancji w tym zakresie.

Za nietrafione uznano zarzuty związane z rozliczeniami i terminami wypłaty dodatkowego wynagrodzenia. Wbrew wywodom apelacji nie ma żadnych dowodów potwierdzających stanowisko powoda. Podstawę do ustalania terminów płatności wynagrodzenia stanowił umowa o pracę i lista płac, gdyż powód nie przedstawił żadnych dowodów, nie tylko na odmienne postanowienia między stronami w tym zakresie, ale, jak to już wcześniej podkreślano, na zawarcie takiego porozumienia.

Pozostałe zarzuty sformułowane w apelacji dotyczyły nieuwzględnienia wniosków strony powodowej i należało je również ocenić jako bezzasadne. Takimi były zarzuty w związku z wydaniem przez Sąd Rejonowy postanowienia z dnia 14.10.2013r., którym oddalił wniosek pełnomocnika powoda o sprostowanie protokołu rozprawy z dnia 04.09.2013r., gdyż na takie postanowienie nie służy zażalenie (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18.11.1982r. sygn. I CZ 115/82, LEX 8491). Podobnie należało odnieść się do zarzutu pozbawienia powoda zastępstwa prawnego z urzędu. Kwestia ta została prawomocnie rozstrzygnięta (bezsporne), natomiast w kolejnym wniosku powód nie przedstawił nowych okoliczności, które pozwalałaby na rozpoznanie takiego żądania na nowo.

Dokonując ogólnej oceny zarzutów apelacji podkreślenia wymaga, iż pozytywna ich ocena byłaby możliwa, gdyby w sprawie został zgromadzony wystarczający materiał dowodowy lub zostały przedstawione metody pozwalające na

wykazanie zasadności roszczenia powoda. Na stronie inicjującej proces spoczywa obowiązek wykazania faktów, w oparciu o które opiera swoje żądania. W tym zakresie powód opierał się jedynie na twierdzeniach i uogólnieniach, które nie dawały podstaw do uwzględnienia żądań pozwu, przynajmniej tych, które podlegały oddaleniu. Należyte dbanie o własne interesy wymaga, aby w przypadku zawarcia porozumienia co do dodatkowego wynagrodzenia, miało ono formę pisemną. Zasadą jest, iż umowa o pracę powinna być sporządzona na piśmie. Dotyczy to również aneksów do tej umowy. Jeżeli strony umówiły się na coś ponad to co wynika z umowy o pracę, to kwestia udowodnienia obciąża powoda.

W związku z powyższym, na podstawie art. 385 kpc apelację powoda oddalono.

mt